आपिशल *a.* Originating from आपिशलि. **–लः** A pupil of आपिशलि. **–ला** A female pupil; आपिशलमधीते आपिशला ब्राह्मणी Mbh. on P. IV. 1. 14.

आपी, आपीन See आप्यै.

आपीड् 10 P. **1** To press, weigh down; पयोधरभारेणापीडितः Gīt. 12; भुजाभ्यां तमापीड्य clasping him to the bosom. **–2** To press hard, afflict, perplex, worry. **–3** To compress.

आपीड *a.* **1** Giving pain, hurting. **–2** Squeezing, compressing. **–3** A chaplet (tied on the crown of the head), garland in general; ते हयाः काञ्चनापीडा रुक्मभाण्डपरिच्छदाः Mb. 6. 89. 32; चूडापीडकपालसंकुलगलन्मन्दाकिनीवारयः Māl. 1. 2. **–4** (Hence fig.) A crest-jewel; तास्मिन्कुलापीडनिभे विपीडम् R. 18. 29; Māl. 1, 6, 7. **–5** A stream; अभवच्छोणितोद्गारी सापीड इव पर्वतः Rām. 4. 16. 22.

आपीडनम् **1** Compressing, squeezing; tying tightly. **–2** Embracing, clasping. **–3** Giving pain, hurting.

आपीडित *p. p.* **1** Compressed, bound tightly; embraced &c. **–2** Decorated with chaplets.

आपीत *a.* **1** Yellowish. **–2** Drunk or sipped a little (as water). **–तः** **1** Yellowish colour. **–2** N. of a plant (Mar. नांदुरकी). **–तम्** **1** A pyritic mineral (माक्षिकधातु). **–2** Filament of the lotus.

आपूपिक *a.* (**–की** *f.*) [अपूप-ठक्] **1** A good maker of अपूप (cakes). **–2** Accustomed to eat cakes. **–3** Fond of cakes, eating cakes (with benefit). **–4** Selling cakes. **–5** Baking cakes. **–6** Forming an ingredient of cakes, good for cakes (as गुड). **–कः** A baker; confectioner. **–कम्** A multitude of cakes (अपूपानां समूहः).

आपूप्यः [अपूपाय साधुः बाहु॰ य] Flour.

आपूषम् A kind of metal (perhaps tin).

आपृच् 7 U. **1** To fill, pervade, occupy completely; वस्वो वीरस्यापृचः Rv. 8. 40. 9. **–2** To mix or blend with. **–3** (Ā.) To satiate oneself; दुर्मन्मानं सुमन्तुभिरेमिषा पृचीमहि Rv. 1. 129. 7.

आपृच् *a.* [पृच्-क्विप्] Connected, blended. *-ind.* In a mixed manner, confusedly.

आपॄ 9 U. or *Caus.* **1** To fill; अमी जलापूरितसूत्रमार्गाः R. 16. 65; तेजोभिरापूर्य जगत्समग्रम् Bg. 11. 30; Bk. 6. 118; (fig.) to make full, complete, to fulfil (wishes); भृत्यैरापूर्यते नृपः H. 2. 73. **–***pass.* To be filled, to be filled with wind, be blown (as a conch); आपूर्यमाणानां स्नानशङ्खानाम् K. 16.

आपूर *a.* Becoming full. **–रः** **1** Flow, current, large flood, quantity; स्वेदापूरो युवतिसरितां व्याप गण्डस्थलानि Śi. 7. 74; हर्षभरापूरपीडनोत्फुल्लया दृशा Ks. 23. 71. **–2** Filling, making full; मन्दानिलापूरकृतं दधानो Śi. 3. 21.

आपूरण *a.* Becoming full.**–णम्** Filling, making full; गर्त॰ कृतम् Pt. 1.

आपूर्ण *p. p.* Filled &c; आपूर्णश्च कलाभिरिन्दुरमलः Māl. 9. 39.

आपूर्तिः *f.* **1** Filling. **–2** Fulness, satisfaction, satiety.

आपूर्यमाण *a.* Becoming full, being filled; आपूर्यमाणमचलप्रतिष्ठं समुद्रमापः प्रविशन्ति यद्वत् Bg. 2. 70; ॰पक्षः the crescent or waxing moon; आपूर्यमाणपक्षस्य पुण्याहे Bri. Up. 6. 3. 1.

आपेक्षिक *a.* (**–की** *f.*) [अपेक्षा-ठक्] Raising expectations.

आपोक्लिमम् N. of the 3rd, 6th, 9th, or 12th position (in Astrol.); तृतीयं षष्ठनवममन्त्यं च्चापोक्लिमं विदुः; also केन्द्रात् परं पणफरं पूर्वमापोक्लिमं मतम्. [cf. Gr. *apoklima*].

आपोमय *a.* (**–यी** *f.*) [आपस्–विकारे प्राचुर्ये वा मयट्] Consisting of water; आपोमयः प्राणः Ch. Up. 6. 5. 4.

आपोमात्रा The subtle elementary principle of water; आपश्चापोमात्रा च Praśna. Up. 4. 8.

आपोशानः N. of a kind of prayer or formula repeated before and after eating (the formulas being respectively अमृतोपस्तरणमसि स्वाहा and अमृतापिधानमसि स्वाहा); आपोशानक्रियापूर्वं सत्कृतान्नमकुत्सयन् Y. 1. 31, 106. **–नम्** The act of making an उपस्तरण (seat) and अपिधान (covering) for the food eaten.

आप्त, आप्य see आप्.

आप्तोर्यामः A kind of यज्ञ in the सप्तसोमसंस्था.

आप्त्यः Ved. N. of a class of deities, especially of the deity Trita as belonging to that class.

आप्यै 1 A. **1** To grow fat, stout, or full, become full, increase; आहुत्याप्यायते सूर्यः Y. 3. 71. **–2** To make full, strengthen, enlarge. *-Caus.* (प्यायति) **1** To make fat, full, or comfortable, increase, enlarge; तेजसा तव तेजश्च विष्णुराप्यायिष्यति Mb.; सैव कान्तिर्मन्मथाप्यायिता द्युतिः S. D.; वायुभिराप्यायितशरीरः Pt. 1; Me. 44; क्षयी चाप्यायतिः सोमः Ms. 9. 314. **–2** To gratify, regale, satisfy, please; आप्यायितो वचनामृतेन H. 1; K. 124; Mv. 1, 2.

आपी *a.* Fat, stout. **–पीः** *f.* The 20th Nakṣatra or lunar mansion.

आपीन *p. p.* [प्यै-क्त] Stout, fat, strong. **–नः** A well; आपीनोऽन्धुः Mbh. on P. VI. 1. 28. **–नम्** An udder, teat; आपीनभारोद्वहनप्रयत्नात् R. 2. 18.

आप्यान *p. p.* **1** Fat, stout, robust, strong; आप्यानश्चन्द्रमाः Mbh. on P. VI. 1. 28. आप्यानस्कन्धकण्ठांऽसम् Bk. 5. 56, 9. 2. **–2** Pleased, satisfied. **–नम्** **1** Love. **–2** Growth, increase.

आप्यायः Becoming full or fat.

आप्यायन *a.* Causing fulness or stoutness, promoting welfare. **–नम्, –ना** [प्याय्-ल्युट्] **1** The act of making full or fat; क्लेदनं पिण्डनं तृप्तिः प्राणनाप्यायनोन्दनम् Bhāg.